Rovaniemi 21.6.2021

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA HE 105/2021 VP EDUSKUNNALLE TARTUNTATAUTILAIN VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA

YLEISHUOMIOITA

Kiitämme mahdollisuudesta lausua esityksestä tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta. On erinomaisen tärkeää, että hallitus on viimein luomassa selkeät linjaukset matkustamiselle Suomeen. Terveysturvallisen matkustamisen avaaminen mahdollisimman pian on ensiarvoisen tärkeää, jotta matkailuelinkeino pääsee aloittamaan elpymisen ja vapaa-ajan matkustus liikematkustuksen ohella Suomeen ja erityisesti kansainvälisestä matkailusta riippuvaisiin pääkaupunkiseutuun sekä Lappiin voisi jälleen käynnistyä. Näin vältetään konkurssiuhan alla olevien yritysten kaatuminen ja mahdollistetaan kymmenien tuhansien matkailusta suoraan ja epäsuoraan elantonsa saavien työntekijöiden töihin paluu. Tällä on paitsi taloudellista merkitystä näille ihmisille, myös henkiseen terveyteen liittyviä vaikutuksia. Nyt on jo havaittavissa henkisten ongelmien lisääntymistä alan työntekijöiden keskuudessa seurauksena Covid-19 rajoitusten ja jatkuvan, ennakoimattoman epävarmuuden seurauksena. Alalta on myös poistunut henkilöstöä pitkittyneen epävarmuuden ja työttömyyden seurauksena, mikä luo vaikeuksia alan uudelleen käynnistymiselle.

Esitysluonnokseen liittyy kuitenkin eräitä matkailualan palautumisen mahdollistamisen kannalta merkittäviä ongelmia. Näitä ovat lain voimassaoloaika, toisen testin edellyttäminen pitkälle syksyyn sekä lasten ikäraja koskien todistusten esitysvelvollisuutta.

Esityksestä tulee kuva, että siinä ei edelleenkään huomioida täysimääräisesti Suomessa nyt nopeasti etenevää rokotekattavuutta. THL:n mukaan kesäkuun loppuun mennessä jo 80% 16 vuotta täyttäneistä suomalaisista voidaan rokottaa 1. rokotteella. THL:n mukaan nykyisen rokotesaatavuustiedon mukaan kaikki yli 16 vuotta täyttäneet olisi rokotettu täydellä rokotussarjalla syyskuun loppuun mennessä. Jo nyt 90% yli 60 vuotiaista, 80% 50-59 vuotiaista ja 70% 40-49 vuotiasta on saanut 1. rokotteen. Näin kaikki halukkaat riskiryhmäläiset on todennäköisesti rokotettu koko rokotussarjalla heinäkuun loppuun mennessä. Nykytiedon perusteella jo 1. rokotteella Covid-19 infektion luonne muuttuu merkittävästi vakavien sekä yleensä sairaalahoitoa vaativien tautitapausten määrän vähetessä voimakkaasti. Myös etenkin eurooppalaisissa lähtömaissa sekä USA:ssa ja Israelissa rokotekattavuus etenee nopeasti ja tartuntamäärät laskevat nopeasti. Tämän vuoksi Suomen on suhteutettava ihmisten liikkumista ja elinkeinon harjoittamista rajoittavat säännökset paremmin suhteessa epidemian aiheuttamaan riskiin, joka pienenee nyt nopeasti. Näin ovat toimineet ja toimimassa myös muut Euroopan maat.

LAKIMUUTOSTEN VOIMASSAOLO

Esityksen mukaan muutokset olisivat voimassa 31.12.2021 saakka. THL:n arvion mukaan 80% Suomen yli 16-vuotiaasta väestöstä saa ensimmäisen rokoteannoksen jo nyt kesäkuussa ja koko rokotussarjan syyskuun loppuun mennessä. Samankaltainen tai nopeampi kehitys vallitsee myös muissa Euroopan maissa.

Pohjois-Suomelle joulumatkailu on vuoden tärkein sesonki tuoden osalle yrityksistä jopa 50% vuoden liikevaihdosta ja myös läpi talven ulottuvat matkasarjat käynnistyvät jo joulukuussa. Pohjois-Suomen

matkailuyritykset ovat kärsineet pandemia-ajasta valtavasti minkä vuoksi joulukuun onnistuminen on avainasemassa alan toipumisen ja työpaikkojen palautumisen kannalta. Olisi ensiarvoisen tärkeää myös saada koko talvikaudelle matkanjärjestäjille yksi ja sama toimintamalli toiminnan sujuvan käynnistämisen mahdollistamiseksi. Koko Suomen matkailuelinkeinon elpymiselle EU- ja Schengen-alueen ulkopuolisen liikematkustuksen mahdollisimman pikainen sujuva mahdollistaminen vapaa-ajan matkustamisen ohella on ensiarvoisen tärkeää. Tällä on erityisen suuri merkitys lentoreittien palautumisen näkökulmasta, aasialaiset matkustajat ovat ensiarvoisen tärkeitä Finnairille kattavan reittitarjonnan palauttamiselle Eurooppaankin. Samoin kansainvälisen kokous- ja kongressimatkailunmahdollistaminen on erityisen tärkeää eteläisen Suomen matkailulle. Matkailuelinkeinollemme on mahdollistettava tasapuoliset EU:n linjaamat kilpailuedellytykset muiden EU-maiden yritysten kanssa.

Esitämme, että lain voimassaolon rajaamiselle päättymään jo 31.10.2021 on olemassa hyvät perusteet koska kaikki tai lähes kaikki 16 vuotta täyttäneet ovat halutessaan saaneet jo täyden rokotussarjan syyskuun loppuun mennessä. Ehdoton takaraja olisi 30.11.2021 kv. matkailun talvikauden onnistumisen mahdollistamiseksi

TOISEN TESTIN EDELLYTTÄMINEN PITKÄLLE SYKSYYN

Esityksen merkittävä ongelma on, että se ei ole samatahtinen suomalaisten ulkomaille matkustamisen avaamisen kanssa. Näin EU-kansalaisten tasa-arvoinen kohtelu ei toteudu. Nykyesityksen mukaan suomalaisten matkustus ulkomaille pääsee avautumaan nopeammin kuin ulkomaalaisten matkustus Suomeen johtuen Suomen edellyttämästä toisesta testistä lomamatkan aikana. Suomen ja erityisesti Lapin kansainvälisestä matkustuksesta riippuvainen matkailuelinkeino ei pääse elpymään kesän ja syksyn aikana. Päinvastoin myös kotimainen kysyntä oletettavasti vähenee suomalaisten matkustuspaineen alkaessa purkautua myös ulkomaan matkoihin. Etenkin syyskuusta alkava kotimaisten matkailijoiden ruskasesonki on vaarassa. Esitys ei mahdollista toisaalta kansainvälisten matkailijoiden revontulisesonkia. Matkailuelinkeinollemme on mahdollistettava tasapuoliset EU:n linjaamat kilpailuedellytykset muiden EU-maiden yritysten kanssa.

Suomi on koko pandemian ajan perustellut muuta Eurooppaa tiukempia matkustusrajoituksiaan riskiryhmien ja terveydenhuollon kantokyvyn suojaamisella. Rokotekattavuuden lisääntyessä nyt kesän aikana nopeasti nämä perustelut eivät ole enää valideja. Suomessa annettujen rokotteiden on todettu tehoavan hyvin myös variantteihin. Tällaisessa tilanteessa nyt esitetyt rajoitukset eivät ole oikeasuhtaisia enää alkusyksystä.

Tämän johdosta esitämme, että toisen testin edellytys poistetaan viimeistään 31.8.2021 mennessä, koska käytännössä kaikki riskiryhmät on täysin rokotettu jo hyvissä ajoin ennen tuota ja kaikki 16 vuotta täyttäneet ovat halutessaan saaneet jo vähintään yhden rokotteen heinäkuun loppuun mennessä viimeistää. Samalla vältettäisiin Suomen matkustustaseen kääntyminen negatiiviseksi ja mahdollistettaisiin etenkin kansainvälisestä matkustuksesta riippuvaisten matkailualueiden ja -yritysten elpymisen alkaminen.

KORONATODISTUSTEN EDELLYTTÄMINEN VUONNA 2005 JA SITÄ AIKAISEMMIN SYNTYNEILTÄ

Ehdotuksen mukaan koronatodistusvaatimukset ulotetaan vuonna 2005 tai sitä aikaisemmin syntyneisiin henkilöihin. Käytännössä tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa vuoden 2005 lopulla syntyneeltä edellytetään

todistusta rokotesarjan saamisesta, vaikka hänellä ei ole ollut mahdollisuutta saada rokotetta tai hän on saanut sen vasta juuri ennen matkaansa. Näin ollen loppuvuodesta 2005 syntyneet joutuvat eriarvoiseen asemaan aiemmin vuonan 2005 syntyneiden kanssa mikäli heillä ei ole vielä ollut mahdollisuutta saada rokotetta, mutta heiltä edellytetään silti todistusta. Tällä on vaikutusta esimerkiksi perheiden matkustamiseen loppuvuoden aikana.

Esitämme, että vaatimus koronatodistuksen esittämisestä rajataan selkeyttämisen ja tasa-arvoisuuden edistämisen vuoksi vuonna 2004 tai sitä aikaisemmin syntyneisiin henkilöihin.

Kunnioittavasti,

Ari Vuorentausta

toimitusjohtaja

Lapland Hotels Oy